

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**77-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

ТОМ 2

16 травня – 22 травня 2025 р.

досліджувати ці процеси, а й розробляти профілактичні та освітні програми, які сприятимуть здоровій адаптації молоді до умов цифрової комунікації.

Література

1. Панок В.І. Вікова психологія: навч. посіб. — К.: Академвидав, 2007. — 272 с.
2. Turkle S. *Alone Together: Why We Expect More from Technology and Less from Each Other.* — NY: Basic Books, 2011. — 162 с.
3. Карпенко О.Г. Особливості самоактуалізації юнаків в умовах цифровізації // Юрид. вісник. — 2021. — №4. — С. 102–106.
4. Кононенко С. Міжособистісні стосунки в цифрову епоху: проблеми та перспективи // Психологія і суспільство. — 2023. — №2. — С. 56–61.

УДК 159.942.5:159.923.2+159.922.8

*С.С. Олексенко, студентка гр. 101-ФДО
Науковий керівник: Л.П. Клевака, к.пед.н., доцентка
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ВИКОРИСТАННЯ МНЕМОТЕХНІКИ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ПАМ'ЯТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Пам'ять є однією з основних пізнавальних функцій, що формуються у ранньому дитинстві та визначають ефективність навчальної діяльності дитини. У дошкільному віці активно розвиваються всі види пам'яті: сенсорна, короткочасна, довготривала, мимовільна та довільна. Одним із ефективних способів розвитку пам'яті у дітей дошкільного віку є використання мнемотехніки – спеціальних методів і прийомів, що сприяють кращому запам'ятовуванню інформації шляхом утворення асоціацій, образів, рим тощо.

Мнемотехніка (від грец. "mneme" – пам'ять) – це система методів, які полегшують процес запам'ятовування, зберігання та відтворення інформації. У психології мнемотехніки розглядаються як інструмент розвитку довільної пам'яті, що є важливою передумовою готовності до шкільного навчання. Відомі психологи Л. Виготський, О. Леонт'єв, П. Гальперін підкреслювали значення оволодіння дитиною спеціальними прийомами пам'яті у процесі її розвитку. У дошкільному віці пам'ять має переважно наочно-образний характер, тому саме візуальні та асоціативні мнемотехнічні прийоми вважаються найбільш ефективними.

У віці 3–6 років дитина засвоює величезну кількість інформації, що потребує систематизації та закріплення. На цьому етапі формуються

основи довільної пам'яті, зростає здатність до відтворення матеріалу за зразком, а згодом і самостійно. Однак без спеціального педагогічного впливу розвиток пам'яті може залишатися на мимовільному рівні. Тому важливим завданням педагогів і батьків є створення умов для оволодіння дітьми ефективними стратегіями запам'ятовування [3].

Для дітей дошкільного віку ефективними є такі мнемотехнічні прийоми:

Мнемотаблиці – графічне зображення інформації у вигляді символів, що допомагає дітям краще запам'ятовувати послідовності (наприклад, у віршах, казках).

Асоціативні ряди – встановлення зв'язку між новою інформацією та вже відомими дитині образами.

Використання рим та ритму – вірші, пісеньки, що сприяють запам'ятовуванню завдяки мелодичності.

Кольорове кодування – запам'ятовування інформації за допомогою кольорових позначок.

Жестова мнемотехніка – супровід слів жестами або рухами, що активізує моторну пам'ять [1; 3].

Вихователі закладів дошкільної освіти активно використовують мнемотехніку під час вивчення віршів, ознайомлення з природними явищами, у розвитку мовлення. Наприклад, складання мнемотаблиць для переказу казки сприяє не лише розвитку пам'яті, а й мовленнєвих навичок, логіки, послідовного мислення. Такі вправи можна застосовувати як у груповій, так і в індивідуальній роботі з дітьми. Ефективність мнемотехніки підтверджена практичними дослідженнями: діти, які регулярно використовують такі прийоми, демонструють вищі результати в завданнях на запам'ятовування, краще орієнтуються в інформаційному матеріалі [2].

Отже, мнемотехніка є дієвим інструментом розвитку пам'яті у дітей дошкільного віку. Її використання дозволяє формувати довільну пам'ять, розвивати мислення, уяву, мовлення та інші пізнавальні процеси. Успішне застосування мнемотехніки потребує системного підходу з боку педагогів, а також творчого підбору методів відповідно до індивідуальних особливостей дітей. У майбутньому така підготовка сприятиме легшому засвоєнню навчального матеріалу в початковій школі та загальному інтелектуальному розвитку дитини.

Література:

- 1. Копилова О.В., Ткаченко В.М. Використання символів у роботі з дошкільниками : навч. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2009. 56 с.*
- 2. Чепурний Г., Черешнюк О. Мнемотехніка – технологія ефективного засвоєння інформації. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2014. №4. С. 31-35.*
- 3. Широких Т.Д. Вчимо вірші – розвиваємо пам'ять. Дитина в дитячому саду. 2004. №2. С. 59-62.*